

## Sgiliau Hanfodol Cymru

### CYFATHREBU

#### Nodiadau pwysig:

1. Mae pob lefel o'r sgil yn ymgorffori'r lefelau blaenorol ac yn adeiladu arny'n nhw.
2. Rhaid darllen y ddogfen hon ochr yn ochr â'r dogfennau 'Ymhelaethu ar ofynion y dystiolaeth' a 'Diffiniadau Gorfodol Cyfathrebu' sy'n rhoi manylion mandadol am bob cydran ac sy'n rhan hanfodol o'r safonau.

### Lefel 1

Mae hyn yn golygu arddangos eich sgiliau wrth:

- siarad a gwrando
- darllen
- ysgrifennu

mewn cyd-destunau cyfarwydd, rhai ohonynt yn gorfod bod yn ffurfiol, sydd yn gysylltiedig ag addysg, hyfforddiant, gwaith a swyddogaethau cymdeithasol.

#### C1.1 Siarad a gwrando

**Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:**

##### C1.1.1

Deall ac ymateb i'r iaith a siaredir mewn ystod o gyd-destunau.

##### C1.1.2

Siarad i gyfathrebu

- gwybodaeth
- teimladau
- barn
- cwestiynau
- cyfarwyddiadau

am dopigau cyfarwydd, gan ddefnyddio iaith briodol, ac mewn ystod o gyd-destunau.

##### C1.1.3

Cymryd rhan mewn trafodaethau ffurfiol gyda dau neu fwy o bobl eraill.

**Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:**

- ganfod manylion a gwybodaeth berthnasol o esboniadau, cyfarwyddiadau a thrafodaethau mewn ystod o gyd-destunau
- gwrando'n ofalus ac ymateb yn adeiladol i'r hyn mae eraill yn ei ddweud
- defnyddio strategaethau i ddangos eich bod yn gwrando ac i egluro a chadarnhau eich bod yn deall

- 
- barnu pryd i siarad a faint i'w ddweud
  - mynegi ffeithiau, cwestiynau, esboniadau, cyfarwyddiadau, adroddiadau a disgrifiadau o dopigau cyfarwydd yn glir
  - defnyddio strategaethau i gefnogi'r hyn yr ydych yn ei ddweud
  - cyflwyno gwybodaeth a syniadau mewn dilyniant rhesymegol

- ymateb i gwestiynau am ystod o bynciau cyfarwydd
  - mynegi'ch teimladau a'ch barn yn glir pan fo hynny'n briodol
  - defnyddio iaith sy'n addas i'ch gwrandawr/gwrandawyr a'r cyd-destun
- 

- paratoi ar gyfer trafodaethau fel y gallwch ddweud pethau a darparu gwybodaeth sy'n berthnasol i'r pwnc a phwrpas y drafodaeth
- cymryd rhan mewn trafodaeth grŵp bwrpasol er mwyn dod i gyd-ddealltwriaeth
- cyfrannu'n glir a pherthnasol i drafodaethau
- parchu hawliau eraill i gymryd eu tro mewn trafodaethau
- defnyddio ymadroddion neu ystumiau priodol er mwyn ymuno â'r drafodaeth.

## **C1.2 Darllen**

**Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:**

### **C1.2.1**

Darllen, deall a chael gwybodaeth yn annibynnol o ddau fath gwahanol o destun o leiaf.

Rhaid i *un* testun o leiaf gynnwys delwedd.

Rhaid i *un* testun gynnwys o leiaf 250 o eiriau.

**Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:**

- ddarllen a deall geiriau ac ymadroddion allweddol arbenigol a pherthnasol
- canfod y prif bwyntiau a'r syniadau mewn testunau a delweddau
- cydnabod pwrpas amrywiaeth o destunau
- dod o hyd i wybodaeth gan ddefnyddio systemau trefnu, a'i deall
- dod o hyd i ystyr geiriau ac ymadroddion nad ydych yn eu deall gan ddefnyddio deunyddiau cyfeiriol
- cael gwybodaeth o destunau a delweddau, gan gynnwys testun sy'n awgrymu ystyr yn hytrach na'i ddweud yn bendant
- gofyn i eraill pan rydych yn ansicr ynglŷn â'r hyn yr ydych wedi'i ddarllen.

## **C1.3 Ysgrifennu**

**Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:**

### **C1.3.1**

Ysgrifennu dau fath gwahanol o destunau byr i gyfathrebu gwybodaeth i gynulleidfa gyfarwydd, mewn ffurfiau priodol a chan ddefnyddio iaith sy'n addas i'ch pwrpas a'ch cynulleidfa.

Rhaid i *un* testun gynnwys o leiaf 250 o eiriau.

**Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:**

- gynllunio a drafftio'r ysgrifennu
- cyflwyno gwybodaeth berthnasol mewn ffurfiau sy'n addas i'ch pwrpas a'ch cynulleidfa
- llunio brawddegau cyfansawdd gan ddefnyddio cysyllteiriau priodol

- trefnu'r gwaith ysgrifennu yn baragraffau sy'n dangos dilyniant rhesymegol
- defnyddio gramadeg sylfaenol yn gywir
- atalnodi'n gywir, gan gynnwys collnodau
- sillafu'n gywir gan gynnwys geiriau arbenigol
- defnyddio treigladau
- barnu pa mor berthnasol yw gwybodaeth a faint o fanylder i'w gynnwys at eich pwrpas
- defnyddio iaith sy'n addas i'r pwrpas a'r gynulleidfa
- defnyddio delweddau perthnasol i helpu'r darllenwr i ddeall eich prif bwyntiau
- cynhyrchu testun sy'n ddarllenadwy
- gwneud eich ystyr yn glir
- gwirio a lle y bo angen diwygio eich testunau.

### **Datganiad mynediad**

Efallai na fydd ymgeiswyr ag anableddau penodol yn gallu dangos eu bod yn gymwys drwy gyflwyno yr holl dystiolaeth yn y dull a nodir yn y safonau hyn.

Ar gyfer yr ymgeiswyr hyn gellir gwneud addasiadau rhesymol i ofynion y dystiolaeth lle bo hynny'n briodol. Mewn rhai achosion, mae'n bosib y gellir caniatáu eithrio. Ceir manylion pellach am addasiadau rhesymol ac eithrio ar gyfer ymgeiswyr ag anableddau penodol mewn dogfen ar wahân ar ymhelaethu.